Wijziging Mediawet 2008
Een blik op de toekomst
Gevolgen voor de gemeente

Raadsinformatiebijeenkomst Roermond, augustus 2026

Stand van zaken

- Op 1 november 2026 treedt de Wet versterking lokale omroepen in werking (een aanpassing van de Mediawet 2008).
- Voorwaarde: instemming K1; K2 stemde in op 2 juli jl.
- Doel: een professionele, onafhankelijke lokale nieuwsvoorziening voor iedere inwoner in Nederland.
- Gevolgen:
  1. een nieuwe inrichting van het stelsel van lokale omroepen;
  2. ingrijpende veranderingen voor gemeenten.
- Feitelijke start met nieuw aangewezen streekomroepen op 1 januari 2028.

.

Korte schets inhoud wetsvoorstel

- Maximaal 80 streekomroepen i.p.v. de circa 230 lokale publieke omroepen.
- Streekomroepen bedienen meestal meerdere gemeenten.
- De instandhoudings- en financieringsplicht voor de lokale publieke omroepen gaat over naar het Rijk.
- Het normbedrag dat het Rijk aan gemeenten uitkeert voor de instandhouding van de omroepen (ca. € 13 miljoen) wordt uit het gemeentefonds genomen.
- Dat bedrag wordt opgehoogd met circa € 18 miljoen tot € 31 miljoen.
- Het Rijk verdeelt dit rechtstreeks over de 80 streekomroepen m.b.v. een vastgestelde verdeelsleutel.
- De enige formele taak voor gemeenten: de gemeenteraad geeft iedere 5 jaar een advies aam het Commissariaat voor de Media (CvdM) over welke streekomroep een aanwijzing als lokale publieke omroep moet krijgen.

Streek Midden-Limburg

- Per 1 januari 2028 is Roermond deel van het streekgebied Midden-Limburg.
- Dit gebied omvat naast Roermond ook de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen en Weert.
- Er komt één streekomroep voor de publieke mediaopdracht binnen de streek.
- Het Rijk betaalt het (basis) budget: ca € 493.600,- per jaar.
- Voorbereiding op gang: VML = samenwerking ML5, WeertFM, SOL2 en OR6.
- Aanwijzing: open procedure → ook andere kandidaten mogelijk.

Financiering lokale publieke omroep

- De minister van OCW gaat ervan uit dat het rijksbudget van € 31 miljoen voldoende is voor de wettelijke (journalistieke) basistaken van de streekomroep.
- Gemeentelijke financiering voor de wettelijke basistaken is niet meer nodig (door het vervallen van de onderhoudsplicht).
- Gemeentelijke financiering is hoogstens aanvullend.

De omroepsector:

1. vindt het rijksbudget onvoldoende voor de gewenste kwaliteitsslag van de streekomroep;
2. doet daarom een dringend beroep op gemeenten om aanvullend te financieren.

Overwegingen aanvullende gemeentelijke financiering

Moet de gemeente de streekomroep wel of niet aanvullend financieren?

Overwegingen vanuit de VNG:

- Instandhouding van de streekomroep is een wettelijke taak voor het Rijk, niet voor gemeenten.
- Het rijk doet in verband hiermee een uitname uit het gemeentefonds. (€ 13 miljoen is het normbedrag dat gemeenten nu besteden aan de omroep).
- Gemeenten moeten aanvullende financiering dus zelf bekostigen
- Aanvullende gemeentelijke financiering:
  1. vermindert de kans dat het Rijk zijn budget later verhoogt als dit te klein blijkt te zijn;
  2. schept verwachtingen bij de streekomroep → gemeente ondersteuning is langdurig.

Opties aanvullende gemeentelijke financiering

1. Het verlenen van een subsidie op grond van de Wet versterking lokale omroepen.
   NB. het budget moet vooraf bekend zijn (i.v.m. planvorming streekomroep).
2. Het verlenen van een subsidie op basis van de eigen regelgeving (ASV).
   NB. Alleen voor specifieke activiteiten; niet de lokale publieke mediaopdracht.
3. Het verlenen van een opdracht
   NB. Alleen voor specifieke activiteiten; niet de lokale publieke mediaopdracht.

Voor- en nadelen aanvullende gemeentelijke financiering

Voordelen optie 1: subsidie op grond van de Wet versterking lokale omroepen

- Geen sprake van ongeoorloofde staatssteun;
- Gemeenten kunnen algemene voorwaarden aan de financiering verbinden.
  1. Deze gelden voor het hele verzorgingsgebied.
  2. Mogen niet in strijd zijn met de Mediawet 2008 of de lagere regelgeving, het concessiebeleidsplan of het aanwijzingsbesluit.
  3. Mogen niet ingaan op de inhoud van het media-aanbod.

Nadelen optie 1: Het subsidie op grond van de Wet versterking lokale omroepen

- 1E aanvullende financiering medio november 2026 toezeggen (streekomroep nog niet aangewezen).
- Gemeenten niet gebonden aan het kenbaar gemaakte bedrag.
- Bijdrage voor de lokale publieke mediaopdracht komt ten goede aan het hele verzorgingsgebied; niet alleen aan de gemeente zelf.

Voor- en nadelen aanvullende gemeentelijke financiering

Voordelen optie 2: subsidie op basis van de eigen regelgeving

- Gemeente behoudt de regie over eigen uitgaven.
- Binnen grenzen van de Mediawet: voorwaarden stellen en subsidie aanpassen.
- Bij de aanvraag staan de activiteiten voor de gemeentelijke subsidie centraal.
- Eigen afweging: alleen voor gemeente of gehele verzorgingsgebied.

Nadelen optie 2: subsidie op basis van de eigen regelgeving

- Mogelijk sprake van ongeoorloofde staatssteun. Zelf controleren!
- Alleen subsidie voor specifieke activiteiten die buiten de lokale publieke mediaopdracht vallen. Deze mogelijkheden zijn beperkt

Voor- en nadelen optie 3: verlenen van opdracht

Het verlenen van een opdracht De voor- en nadelen zijn bij deze optie in grote lijnen gelijk aan de voor- en nadelen bij optie 2.

Adviestaak gemeente bij aanwijzing omroep

- Iedere raad in het verzorgingsgebied kiest niet voor een streekomroep maar deelt scores uit op 4 criteria:
  1. De streekomroep heeft een Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO).
  2. Het beleidsplan bevat met afspraken over vrijwilligers en samenwerkingen met lokale partners in het verzorgingsgebied.
  3. Het beleidsplan Het laat zien hoe de omroep met zijn media aanbod de geografische en sociaal-culturele verscheidenheid in het verzorgingsgebied bedient.
  4. Het plan toont hoe het media-aanbod zichtbaar en vindbaar zijn in het verzorgingsgebied.
- De NLPO adviseert over een eigen set criteria.
- Het Commissariaat voor de Media wijst op basis van beide de zendgemachtigde aan. Beide adviezen tellen voor 50% mee.

Het Raadsadvies moet binnen 22 weken bij het Commissariaat voor de Media.
Er is weinig ruimte om het advies ambtelijk/bestuurlijk af te stemmen met andere gemeenten in een streek.
Mocht afstemming wenselijk zijn → z.s.m. oppakken

Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO)

- het Programmabeleid Bepalend Orgaan (PBO) krijgt een sterkere positie binnen de streekomroep.
- Minimaal 5 leden, die een maatschappelijke stroming vertegenwoordigen.
- Het PBO dient voldoende representatief te zijn voor de samenleving.
- Iedere gemeente is in het PBO vertegenwoordigd
- Het PBO dient de binding met de inwoners en gemeenten in het eigen verzorgingsgebied te bewaken en het bestuur van de streekomroep daarover te adviseren.

Tijdspad

Onder voorbehoud van tijdige behandeling in Eerste Kamer

- 1 november 2026: Inwerkingtreding Wet versterking lokale omroepen en lagere wetgeving; rijksbudget streekomroep bekend.
- 15 november 2026: Voornemen bekend van gemeenten die aanvullend wensen te financieren in de publieke mediaopdracht
- 15 november-1 januari 2027: Openstelling aanwijsprocedure streekomroepen
- Begin februari 2027: Bekendmaking kandidaten door het Commissariaat voor de Media; start adviestraject gemeenten en NLPO
- Voor 6 juli 2027: Advies gemeenten naar Commissariaat voor de Media
- Medio november 2027: Besluit aangewezen streekomroep
- 1 januari 2028 Alle huidige zendmachtigingen zijn vervallen; 80 streekomroepen zijn aangewezen